

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАГАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Пронь О.А., Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Науковий керівник – к.е.н., старший викладач Крутько М.А.

Ринкові відносини, що формуються в Україні, обумовлюють посилення конкуренції як основного механізму регулювання господарського процесу. Конкурентоспроможність підприємства, акціонерного товариства, будь-якого іншого господарюючого суб'єкта значною мірою забезпечується належним управлінням фінансовими ресурсами і капіталом, що знаходиться у розпорядженні. Для організації такого управління потрібно знати методологію і методику фінансового менеджменту, вміти застосовувати його прийоми на практиці.

Фінансовий менеджмент - специфічна система управління грошовими потоками, рухом матеріальних ресурсів і відповідною організацією фінансових відносин організації.

На думку А.М. Поддєрьогіна, фінансовий менеджмент має різні форми прояву. З функціональної точки зору суть фінансового менеджменту полягає в системі економічного управління, де він є частиною фінансового механізму. З інституційної точки зору фінансовий менеджмент є органом управління. З організаційно-правової точки зору – це вид підприємницької діяльності [1].

Фінансовий менеджмент можна представити у виді системи раціонального й ефективного використання капіталу, механізму управління рухом фінансових ресурсів.

Фінанси підприємств є грошовими відносинами, що пов'язані з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів і доходів підприємства.

Від того, наскільки ефективно менеджери підприємства управлятимуть рухом фінансових ресурсів та відносин, що виникають у результаті такого руху, залежить майбутнє підприємства. Некваліфіковані фінансові рішення можуть призвести до скорочення обсягів виробничо-господарської діяльності, а то й до повного краху підприємства.

Виважені рішення, які ґрунтуються на всебічному аналізі зовнішніх і внутрішніх чинників, які визначають фінансово-господарську діяльність підприємства, забезпечать його стабільне економічне зростання та стійкий інтерес до нього інвесторів.

У цілому, система управління фінансами підприємства, розроблена кваліфікованими фінансовими менеджерами, яка відображає сучасні погляди на управління корпоративними фінансами, використовує результати фінансового аналізу і включає складання та реалізацію стратегічних та операційних планів, виступає основною передумовою ефективної фінансово-господарської діяльності й економічного зростання підприємства [2].

Система управління фінансами підприємства включає прийняття фінансових рішень щодо управління фінансовими ресурсами підприємства а також фінансовими відносинами, які виникають у процесі руху фінансових ресурсів. Діяльність фінансового менеджера, який приймає ці рішення, концентрується на вирішенні питань, пов'язаних з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів, тобто з кругообігом капіталу на підприємстві. Вона охоплює всі види діяльності підприємства – операційну, фінансову та інвестиційну.

У процесі формування фінансових ресурсів і фінансової діяльності менеджер приймає рішення щодо структури та обсягу власних коштів підприємства, використання для їх збільшення зовнішніх та внутрішніх джерел, залучення позикового капіталу й створення оптимальної його структури. При цьому він проводить оцінку обсягу, строку, вартості фінансування, методів мобілізації ресурсів, а також ризиків, які супроводжують процес формування капіталу.

Фінансовий менеджер обґрунтовує використання для здійснення інвестицій конкретних джерел фінансування, оцінює доцільність вкладення коштів у той чи інший інвестиційний проект, а також використовує вільні фінансові ресурси для формування портфеля цінних

паперів з метою отримання додаткового прибутку та для підтримання ліквідності підприємства на належному рівні [3, с. 36-38].

У процесі управління операційною діяльністю, яка забезпечує основну частину прибутку підприємства, фінансовий менеджер в основному вирішує тактичні завдання, оскільки управління товарними запасами, дебіторською заборгованістю чи грошовими коштами потребують вирішення низки питань у межах одного операційного циклу.

Управління податками або процесами формування та розподілу прибутку пов'язані з вирішенням як тактичних, так і стратегічних завдань. Зокрема, створення ефективного механізму розподілу прибутку і відповідної йому дивідендної політики є одним із найважливіших стратегічних завдань фінансового менеджера, оскільки наслідки ефективною (чи неефективною) дивідендною політики мають величезний вплив на подальший розвиток підприємства.

Саме тому формування та реалізацію дивідендної політики, як і управління фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємства, відносять до основних сфер прийняття управлінських рішень [4, с. 43-44].

До основних функцій фінансового менеджменту як спеціальної галузі управління підприємством відносяться наступні.

Функція управління активами – виявлення реальної потреби в окремих видах активів, виходячи з передбачуваних об'єктів операційної діяльності підприємства, та визначення їх суми в цілому, оптимізація складу активів з позицій ефективності комплексного їх використання, забезпечення ліквідності окремих видів оборотних активів і прискорення циклу їх обігу, вибір ефективних форм і джерел їх фінансування.

Функція управління капіталом. У процесі реалізації цієї функції визначається загальна потреба в капіталі для фінансування підприємства; оптимізується структура капіталу з метою забезпечення найбільш ефективного його використання; розробляється система заходів з рефінансування капіталу в найбільш ефективні види активів.

Функція управління інвестиціями - полягає у визначенні найважливіших напрямів інвестиційної діяльності підприємства; оцінці інвестиційної привабливості окремих реальних проектів і фінансових інструментів і відбір найбільш ефективних з них; формуванні реальних інвестиційних програм і портфеля фінансових інвестицій; виборі найбільш ефективних форм фінансування інвестицій.

Функція управління грошовими потоками полягає у формуванні вхідних і вихідних потоків грошових коштів підприємства, їх синхронізації за обсягом і в часі по окремим майбутнім періодам, ефективне використання залишку тимчасово вільних грошових активів.

Функція управління фінансовими ризиками та запобігання банкрутству. У процесі реалізації цієї функції виявляється склад основних фінансових ризиків, властивих господарській діяльності даного підприємства; здійснюється оцінка рівня цих ризиків і обсяг пов'язаних з ними можливих фінансових втрат в розрізі окремих операцій і з господарської діяльності в цілому; формується система заходів з профілактики та мінімізації окремих фінансових ризиків, а також їх страхування; на основі постійного моніторингу діагностується рівень загрози банкрутства і при високому рівні використовуються механізми антикризового фінансового управління підприємством [5].

Отже, в сучасних умовах об'єктивно зростає роль фінансового менеджменту як комплексу взаємопов'язаних управлінських рішень і заходів на різних рівнях управління фінансовими ресурсами, спрямованих на підвищення ринкової вартості підприємства.

Література.

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д.Білик, Л.Д.Буряк та ін. : кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2012. – 546 с.
2. Крутько М.А. Фінансовий менеджмент підприємств в сучасних реаліях міжнародної інтеграції / М.А. Крутько // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – № 177. – 2016. – С. 186 – 191.
3. Козеко А.В. Фінансовий менеджмент як основа діяльності підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_SSN_2013/Economics/6_145646.doc.htm.

4. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: Підручник //Євген Ф. Брігхем,; Пер. з англ. В.Біленький та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка, Кафедра фінансів, грошового обігу та кредиту. – К.: КП "ВАЗАКО": Молодь, 1997. – 998,IV с.

5. Шелудько В. Фінансовий менеджмент: Підручник / В. Шелудько. – К.: Знання, 2006. – 439 с.

АНАЛІЗ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Романашенко І.О., Романашенко М.О., Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н., доцент Луценко О.А.

Харчові продукти це особливі і нічим не замінні товари щоденного споживання. Їх наявність, якість та доступність являються головними умовами життя та працездатності людини, а також головним критеріями продовольчої безпеки країни.

Продовольча безпека – це такий рівень продовольчого забезпечення населення, який гарантує соціально-політичну стабільність у суспільстві, вживання і розвиток нації, особи, сім'ї, стійкий економічний розвиток.

Проблеми продовольчої безпеки вивчали як зарубіжні так і вітчизняні науковці такі, як Гойчук О. І.[1], Кваша С. М.[4], Саблук П. Т.[5], Ільїна З. М.[2] та інші.

Метою цієї роботи є визначення особливостей продовольчої безпеки України у 2016 році.

Одним із міжнародних показників, які характеризують продовольчу безпеку держави, є Глобальний індекс продовольчої безпеки (The Global Food Security Index). Цей показник оцінює основні аспекти фінансової та фізичної доступності продовольства, а також якості та безпеки продуктів харчування в 113 країнах світу (табл. 1)[8].

Таблиця 1

Динаміка значення глобального індексу продовольчої безпеки України

Рік	Значення індексу	Місце у світовому рейтингу
2012	57,8	46
2013	57,6	48
2014	56,6	52
2015	54,4	59
2016	55,2	63

У 2016р. серед сильних аспектів були названі такі: невисока частка населення, яка перебуває за глобальною межею бідності (витрачає менше ніж \$1,90 за день на особу), безпека продовольства, низькі ввізні мита, достатнє постачання та наявність програм з дотримання безпеки продовольства. Слабкими сторонами виявились високий рівень корупції, ризики політичної нестабільності, низьке значення ВВП на душу населення.

Для порівняння, в 2016р. Німеччина посіла 7 місце у світовому рейтингу зі значенням індексу 82,5, а Канада зайняла 9 місце, показник індексу 82,2 [8].

У Законі України «Про продовольчу безпеку» наведено такі критерії оцінювання стану продовольчої безпеки [3]:

1. граничний критерій індикатора незалежності продовольчого ринку; (рис. 1);
2. граничний критерій індикатора економічної доступності харчових продуктів; (рис. 2);
3. граничний критерій індикатора споживання населенням харчових продуктів (рис. 3,4);